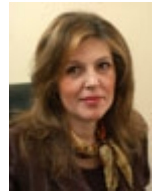

DOKUMENTI I PROJEKTI

PRAVOSUDNI CENTAR

PODRŠKA VLADAVINI PRAVA

Aleksandra Petrović *novinar "Politike"*

Nacionalna strategija reforme pravosuđa predviđa da Pravosudni centar u budućnosti postane Nacionalni institut za obuku u pravosuđu

Veliki broj srpskih sudija i tužilaca učestvovao je u stručnim edukacijama koje organizuje Pravosudni centar za obuku i stručno usavršavanje. Osnovani su ga 2001. godine Ministarstvo pravde i Društvo sudija Srbije sa ciljem da se sudije i tužioci kvalitetno edukuju za brže i bolje obavljanje svojih odgovornih dužnosti i poslova.

Nacionalna strategija reforme pravosuđa predviđa da Pravosudni centar u budućnosti postane Nacionalni institut za obuku u pravosuđu. Uspešno položen završni ispit na tom institutu biće preduslov za obavljanje sudijske funkcije.

Pravosudni centar je tokom protekle tri godine organizovao blizu hiljadu edukacija u vidu seminara, radionica, okruglih stolova, konferencija i međunarodnih skupova, kroz koje je prošlo više od 9.000 učesnika, što daleko nadmašuje broj sudija i tužilaca u Srbiji i pokazuje da su mnogi učesnici pohađali više od jedne edukacije.

Na predavanjima i simulovanim suđenjima susreću se profesori prava, iskusne sudije i tužioci i mladi i budući pravници, a sve u zajedničkom poduhvatu modernizacije i izgradnje efikasnog i kvalitetnog pravosuđa u Srbiji koje treba da služi pravnoj sigurnosti građana i vladavini prava. Sudije usavršavaju svoja znanja i veštine, pisci zakona oslušuju potrebe prakse, a budući delioci pravde stiču dragocena znanja.

- Pravosudni centar, međutim, ne obučava samo sudije, tužioce i sudijske pomoćnike, već i zaposlene u pravosudnoj administraciji. Naše usluge može da koristi svih 15.000 zaposlenih u pravosuđu – oko 2.400 sudija, 700 tužilaca i zamenika tužilaca, oko hiljadu pripravnika, stručnih saradnika i savetnika u sudovima i tužilaštvima i oko 11.000 zaposlenih u pravosudnoj administraciji - kaže za «Pravdu u tranziciji» Ivan Jakšić, zadužen za odnose sa javnošću.

Obuka za reformu

- Cilj Pravosudnog centra je da kvalitetnom i brižljivo planiranom obukom sudija i tužilaca ponese deo reformi pravosuđa u celini. Ogranizovanje edukacija za primenu novih zakona, i to pre ili neposredno posle njihovog stupanja na snagu, doprinosi podizanju efikasnosti pravosuđa u celini. Sve izmene domaćih zakona Centar blagovremeno pokriva odgovarajućom obukom. Predavači su najčešće sami pisci zakona, ali i sudije Vrhovnog suda i okružnih sudova, profesori pravnih fakulteta i drugi domaći i strani eksperti. U svemu ovome Centar ima veliku podršku Vrhovnog suda, Ministarstva pravde, Društva sudija Srbije i mnogih međunarodnih organizacija koje pomažu reforme pravosuđa – kaže Nenad Vujić, direktor Pravosudnog centra.

Predsednik Upravnog odbora Pravosudnog centra je Radmila Dragičević-Dičić, sudija Posebnog odeljenja za ogranizovani kriminal Okružnog suda u Beogradu. U Upravnom odboru su sudije Vrhovnog suda Srbije i Trgovinskog suda, predstavnici Republičkog javnog tužilaštva, Društva sudija Srbije i Ministarstva pravde, a o izradi i kvalitetu programa edukacije brinu Programski savet i radne grupe, u kojima su ugledne sudije i tužioci. Pravosudni centar ima 17 zaposlenih, a rad Centra i organizacija seminara podeljena je na četiri sektora – krivično pravo, građansko pravo, trgovinsko pravo i ljudska prava. Pravosudni centar se finansira iz državnog budžeta, a strateški partner je kancelarija Ujedinjenih nacija – Program za razvoj u Srbiji i Crnoj Gori (UNDP) koji je finansijski podržao osnivanje Centra. Evropska agencija za rekonstrukciju, kroz projekat "Jačanje kapaciteta Pravosudnog centra" pomaže dalji razvoj ove institucije. Značajne su i podrške Saveta Evrope, OEBS-a, Američkog udruženja pravnika, francuske i norveške ambasade, kanadske vlade i Američke agencije za međunarodnu pomoć (USAID).

Riznica na Internetu

Sajt Pravosudnog centra na Internetu je prava riznica svih mogućih informacija o pravosuđu. Na adresi www.pcsrbija.org.yu mogu se pronaći ne sve informacije o aktivnostima Centra, seminarima i predavačima, kao i nekoliko desetina linkova prema državnim institucijama, sudovima i tužilaštvima, međunarodnim organizacijama i telima za pravnu zaštitu, fakultetima i institutima, nevladinim organizacijama, službenim novinama i profesionalnim udruženjima i asocijacijama, kao što su Društvo sudija, Advokatska komora, Udruženje tužilaca i druge.

Centar je smešten u prizemlju lepe stare zgrade bivše Hipotekarne banke, današnjeg "Geozavoda", u Karađorđevoj ulici broj 48. Ima regionalnu kancelariju u Nišu, a u planu je otvaranje kancelarija u Novom Sadu i Kragujevcu, tako da će biti pokrivena sva četiri buduća sedišta apelacionih sudova. Međutim, Pravosudni centar je svojim edukacijama već uveliko osvojio teritoriju čitave Srbije. U svim većim gradovima Centar je tokom proteklih pet meseci organizovao čak 42 seminara povodom stupanja na snagu Zakona o maloletnicima i tako osposobio više od 3.000 sudija, tužilaca, advokata i policajaca za rad sa maloletnicima koji su izvršio ili žrtve krivičnih dela.

- Pravosudni centar je ovlašćen da izdaje sertifikate bez kojih nijedan sudija, tužilac i advokat ne može da postupa u maloletničkim predmetima. Predavači na ovim treninzima su pisci Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela – Nikola Milošević, sudija Vrhovnog suda u penziji, dr Milan Škulić, profesor Pravnog fakulteta u Beogradu i mr Ivana Stevanović, saradnik Centra za prava deteta. Zakon je stupio na snagu prvog januara, a mi smo sa treninzima počeli u decembru – kaže Ivan Jakšić.

Prema Zakonu o maloletnicima, Pravosudni centar je jedina ovlašćena institucija za obuku i izdavanje sertifikata u ovoj oblasti, a zanimljivo je da se Centar uključio i u podršku radnoj grupi za izradu Predloga podzakonskih akata u skladu sa Zakonom o maloletnicima, kao što su kućni red za vaspitno-popravnici dom i kućni red za zatvor za maloletnike.

Pravosudni centar je mnogo pažnje posvetio i Krivičnom zakoniku, koji je stupio na snagu takođe 1. januara ove godine. Organizovao je četiri konferencije za sudije, tužioce i advokate u Beogradu, Nišu, Kragujevcu i Novom Sadu. Novine u Zakoniku predstavili su dr Zoran Stojanović, profesor Pravnog fakulteta u Beogradu i šef radne grupe za izradu Krivičnog zakonika, zatim sudije Vrhovnog suda Novica Peković, Anđelka Stanković, Janko Lazarević i Dragomir Milojević, zamenik republičkog javnog tužioca mr Jasmira Kiurski, predsednik Okružnog suda u Beogradu Siniša Važić i predsednik Okružnog suda u Nišu dr Danilo Nikolić.

Sredinom marta Pravosudni centar je organizovao okrugli sto povodom završetka radne verzije Nacrta Zakonika o krivičnom postupku. Novine u budućem Zakoniku predstavili su šef radne grupe za izradu predloga prof. dr Milan Škulić i članovi radne grupe – sudija Vrhovnog suda Goran Čavlina, zamenik republičkog tužioca Miroslav Ličinovski i advokat Toma Filaj. U radu ovog okruglog stola aktivno je učestvovala i predsednica Vrhovnog suda Vida Petrović – Škero.

- Intenzivno organizujemo i seminare iz građansko-pravne materije, a posebnu pažnju posvećujemo primeni novog Zakona o parničnom postupku – kaže Ivan Jakšić.

Saradnja sa medijima

Pravosudni centar obučava i portparole za svih 17 trgovinskih sudova u Srbiji i Viši trgovinski sud. Naime, gotovo svi sudovi opšte nadležnosti i mnoga javna tužilaštva su tokom proteklih godina uspostavili instituciju portparola koji komunicira sa predstavnicima medija pružajući im neophodne informacije, ali trgovinski sudovi, koji su sve više u žiži interesovanja javnosti, nisu imali sudije zadužene za kontakte sa novinarima. Od 17 trgovinskih sudova, portparola su do sada imali samo sudovi u Beogradu i Valjevu, a tek od nedavno i sud u Kragujevcu i Viši trgovinski sud.

- Nakon programa obrazovanja u okviru Projekta reforme sudske uprave trgovinskih sudova Srbije, kroz koji će proći i predsednici sudova, svi trgovinski sudovi će imati portparole, što će doprineti efikasnijem informisanju javnosti. Ovaj Program finansira Američka agencija za međunarodnu pomoć (USAID), a cilj je unapređenje rada trgovinskih sudova, uključujući i postupke za prikupljanje i analizu podataka, usavršavanje i obuku u saradnji sa Pravosudnim centrom, analizu i komentare nacrta zakona iz oblasti trgovinskog prava, kao i pomoć i podršku sudovima u oblasti komunikacije sa javnošću – kaže Ivan Jakšić i dodaje da su počeli i intenzivni treninzi za portparole i predsednike sudova opšte nadležnosti koji će im pomoći da bolje komuniciraju sa medijima i građanima.

Zaposleni u Pravosudnom centru uočili su i koliko je za autoritet pravosuđa važan odnos pravosudnih ograna sa novinarima i, posredstvom njih, sa javnošću. Zato će u narednom periodu ne samo posvetiti više pažnje kontaktima sa "sedmom silom", već će Pravosudni centar biti i medijski centar kampanje za upoznavanje medija i javnosti sa Nacionalnom strategijom reforme pravosuđa, koju je izradilo Ministarstvo pravde Srbije.

Zato je već krajem marta u prostorijama Centra organizovan susret novinara koji prate pravosuđe sa portparolima Ministarstva pravde, Vrhovnog suda Srbije i Pravosudnog centra, kao i predstavnicima agencije "P.R.A", koja je na tenderu izabrana za ovlašćenu agenciju za odnose sa javnošću u predstavljanju Nacionalne strategije reforme pravosuđa.

Od aprila meseca počeo je dvomesečno da izlazi i Bilten Pravosudnog centra, koji će poslužiti za informisanje stručne i šire javnosti o svim aktivnostima Centra.

Na kraju treba istaći da je Međunarodna ogranizacija za pravosudnu obuku (International Organization for Judicial Training – IOJT) na svojoj Drugoj međunarodnoj konferenciji održanoj krajem 2004. godine u Otavi (Kanada), donela odluku o prijemu nekoliko nacionalnih institucija za pravosudnu obuku u svoj sastav, uključujući srpski Pravosudni centar. Na toj konferenciji učestvovalo je više od 350 predstavnika institucija i programa stručnog usavršavanja u pravosuđu iz 88 zemalja sveta.

Pravo oruđe

Multimedijalna prezentacija "Vodič kroz pravosuđe Republike Srbije" na kompakt disku, koji pruža sve neophodne informacije o sudovima, tužilaštvima i drugim pravosudnim institucijama, postupcima pred sudom i svim važnim zakonima i propisima vezanim za rad pravosuđa, delo je Pravosudnog centra. Sadrži i rečnik pojmova, kao i adresar i telefonski imenik svih sudova i tužilaštava u Srbiji. Namenjen je prvenstveno novinarima, ali i pravnicima i običnim građanima.

Radi povećanja nivoa informisanosti javnosti o pravosuđu, Centar je prošle godine štampao brošuru sa prepoznatljivim stilizovanim sudijskim čekićem i sloganom "Koristi pravo oruđe – pravosuđe", koji građani mogu pronaći i uzeti u bilo kom sudu. Pod istim sloganom snimljen je i dvadesetominutni film u kome o pravosuđu govore predsednici sudova, sudije, tužioci i advokati.